

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu

BIZNES I ZARZĄDZANIE

Zakres podstawowy - klasa 1

ocena dopuszczająca Uczeń:	ocena dostateczna Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą , a także:	ocena dobra Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a także:	ocena bardzo dobra Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a także:	ocena celująca Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a także:
OSOBA PRZEDSIĘBIORCZA WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE				
- definiuje pojęcie przedsiębiorczości - wymienia cechy osoby przedsiębiorczej - rozumie, na czym polega analiza SWOT - wyjaśnia, czym jest komunikatywność - dostrzega różnice między komunikacją werbalną i niewerbalną - wskazuje źródła konfliktów i wskazuje metody rozwiązywania konfliktów - wie, że asertywność to nie tylko mówienie „nie” - rozumie, że manipulacja jest postawą negatywną - wyjaśnia, czym jest dobrostan psychiczny - dostrzega, że empatia pozwala lepiej zrozumieć innych - potrafi wymienić przykładowe wady i	- wyjaśnia zależności między wiedzą, umiejętnościami i postawami związanymi z kompetencjami - rozumie, jak przedsiębiorczość wpływa na gospodarkę rynkową - dostrzega różnice między przedsiębiorczością w wymiarze psychologicznym i ekonomicznym - rozumie znaczenie komunikatywności dla rozwoju postawy przedsiębiorczej - podaje przykłady barier komunikacyjnych - dostrzega znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w codziennym życiu - omawia zachowania asertywne - wskazuje przykładowe techniki manipulacyjne - wie, czym jest dobry i zły stres	- przeprowadza analizę SWOT i samodzielnie interpretuje jej wyniki - wie jak doskonalić kompetencje przedsiębiorcze - wyjaśnia, jakie znaczenie mają czynniki produkcji dla kształtowania postawy przedsiębiorczej - wskazuje metody pokonywania barier komunikacyjnych - wie, jaki rodzaj rozwiązywania konfliktów jest najefektywniejszy i uzasadnia dlaczego - wyjaśnia ,jak skutecznie bronić się przed manipulacją - wie, jak troszczyć się o własny dobrostan psychiczny - wskazuje naznaczenie aktywnego słuchania - wie, czym jest optymalizacja w pracy - wyjaśnia na przykładzie, jak działa macierz Eisenhowera - zna metody zarządzania czasem	- prezentuje propozycje własnych cech umiejętności i postaw osoby przedsiębiorczej - dokonuje analizy SWOT w odniesieniu do różnych podmiotów np. uczelni wyższej, na którą uczeń planuje się dostać - omawia, w jaki sposób prowadzić skutecznie negocjacje - prezentuje przykłady zasad skutecznej komunikacji w praktyce - stosuje różne formy komunikacji i autoprezentacji - wyjaśnia na przykładach, jakie są skutki stresu i jak z nim skutecznie walczyć - podaje na przykładach przykłady manipulacji w życiu - analizuje i wyjaśnia różnice w efektywności pracy wynikające ze specyfiki pracy zespołowej i indywidualnej	- samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady - prezentuje własne stanowisko z uzasadnieniem np. na temat niebezpieczeństw związanych z błędną interpretacją przedsiębiorczości - samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady - prezentuje własne stanowisko na temat skuteczności negocjacji, mediacji arbitrażu - wskazuje najczęściej występujące błędy we wzajemnej komunikacji - omawia, jak im zapobiegać - samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady - prezentuje własne stanowisko na temat sposobów obrony przed

zalety pracy zespołowej • wie, że zarządzanie czasem przynosi wiele korzyści przedstawia etapy podejmowania decyzji • wie, że kreatywność to twórcze przeobrażanie zastanej rzeczywistości • wymienia i krótko opisuje techniki kreatywnego myślenia • rozumie, że innowacyjność to wprowadzanie nowości na rynek	• rozumie, że empatia pomaga w pracy zawodowej i biznesie • potrafi wskazać czynniki, które składają się na sukces pracy zespołowej i indywidualnej • rozumie, jakie bariery przeszkadzają w budowaniu zespołu • wskazuje najważniejsze elementy zarządzania czasem • omawia jedną z technik kreatywnego myślenia na przykładzie z życia • wymienia przykłady źródeł innowacji	• wie, co przeszkadza w podejmowaniu decyzji • wskazuje różnice i podobieństwa między różnymi technikami kreatywnego myślenia • rozumie, co wpływa na innowacyjność i rozróżnia innowacje procesowe oraz produktowe	• wyjaśnia na przykładach, która metoda zarządzania czasem jest najefektywniejsza • omawia na przykładach jak innowacje pozwalają budować przewagi konkurencyjne przedsiębiorstw • rozumie, jak kreatywność wpływa na biznes	manipulacją • angażuje się w dyskusje i aktywizuje do niej innych uczniów • samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • prezentuje przykładowy plan podziału zadań w realizowanym szkolnym projekcie lub przedsięwzięciu • wie, jak pokonywać bariery decyzyjne i efektywnie motywować siebie i innych do pracy • samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • wskazuje przykłady innowacyjnych produktów i usług i łączy je z kreatywnym myśleniem
---	---	---	--	--

ZARZĄDZANIE PROJEKTAMI

• wyjaśnia istotę projektu • rozróżnia projekt od procesu • wskazuje etapy projektu • rozumie, na czym polega metoda SMART • wyjaśnia, czym jest budżet w projekcie • przedstawia etapy planowania budżetu • wyjaśnia z jakich punktów składa się raport końcowy	• opisuje poszczególne etapy projektu • wyjaśnia na przykładzie, na czym polega metoda SMART • wie, jakie znaczenie ma monitorowanie budżetu • wyjaśnia, czym są przesunięcia(korekty) w budżecie • potrafi wskazać etapy analizy ryzyka i metody zarządzania ryzykiem w projekcie • wie, jakie punkty wchodzi w	• na wybranym przykładzie opisuje szczegółowo przynajmniej jeden etap projektu • wie i rozumie, jaką odpowiedzialność za projekt ponosi kierownik projektu i wskazuje jego główne zadania • określa cele projektu za pomocą metody SMART • wie, na czym polega metoda SMARTer • omawia przyczyny przesunięć w budżecie	• planuje przykładowy projekt oraz wie, jak przygotować harmonogram • szczegółowo analizuje poszczególne punkty metody SMART oraz SMARTer oraz proponuje przykłady ich wykorzystania w planowaniu np. własnej kariery • szczegółowo analizuje poszczególne etapy planowania budżetu	• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • przedstawia możliwe problemy, które mogą wystąpić na różnych etapach realizacji projektu i proponuje środki zaradcze • samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • wykorzystuje zasadę 6W przy określaniu celów
--	---	--	---	--

• rozumie, czym jest ryzyko w projekcie	skład przykładowego sprawozdania	• analizuje na przykładzie wybrany etap planowania budżetu • zna i rozumie źródła ryzyka i wie na czym polega zarządzanie ryzykiem w projekcie	• samodzielnie wykonuje prosty przykładowy budżet projektu lub przedsięwzięcia • przygotowuje przykładowe sprawozdanie z realizacji projektu • wskazuje, jakie przykładowe załączniki należy zamieścić • prezentuje na przykładzie jedną z metod przeprowadzania analizy ryzyka	projektów społecznych i biznesowych • samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • dyskutuje na temat skutków jakie powodują przesunięcia w budżecie i zwraca uwagę na dobór zasobów do wykonywanego projektu • przedstawia możliwe źródła finansowania projektu • samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • wie jakie znaczenie przy oszacowaniu ryzyka mają takie nauki, jak np. ekonometria czy statystyka • proponuje własne pomysły i rozwiązania na niwelowanie ryzyka w wybranych projektach
GOSPODARKA RYNKOWA				
• wie i wyjaśnia, jak się klasyfikuje przedsiębiorców • zna podstawowe czynniki stymulujące i blokujące rozwój przedsiębiorczości • wymienia przynajmniej jedną instytucję państwową, której zadaniem jest wspieranie	• wyjaśnia zależności między rozwojem przedsiębiorczości i rozwojem gospodarczym regionu i kraju • rozumie, że działalność gospodarcza to zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana w imieniu własnymi w sposób ciągły • wyjaśnia, na czym polega wyodrębnienie prawne,	• wymienia wszystkie omówione instytucje wspierające przedsiębiorczość i krótko opisuje ich zadania • omawia na przykładach, jakie znaczenie dla gospodarki mają wybrane czynniki stymulujące lub hamujące rozwój przedsiębiorczości • wskazuje na najważniejsze zalety i wady gospodarki	• wyjaśnia, czym się różnią aktywa od pasywów • precyzyjnie określa znaczenie przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju lub regionu • wie i rozumie jakie znaczenie dla rozwoju przedsiębiorczości mają też business center club,	• wskazuje różnice i podobieństwa między różnymi formami przedsiębiorstw • inicjuje dyskusję na temat przyczyn wysokiego wskaźnika mikroprzedsiębiorstw w Polsce • omawia bariery wejścia na rynek dla tzw.

i promowanie przedsiębiorczości • wymienia główne filary rynku oraz podstawowe cechy gospodarki rynkowej • wie, że takie filary jak wolność, własność i konkurencja podlegają ochronie prawnej w Konstytucji RP • wyjaśnia, czym jest rynek i przedstawia funkcje rynku w gospodarce • wymienia wszystkie podmioty gospodarki rynkowej • wyjaśniana prostych przykładach, jak działa prawo popytu i prawo podaży • podaje przynajmniej po jednym czynnikiem wpływającym na popyt oraz podaż • wie, kim jest konsument • zna i rozumie podstawowe rodzaje praw konsumenta • potrafi wymienić najważniejsze instytucje konsumenckie • wie, co to jest gwarancja i rękojmia • krótko wyjaśnia, co to są PKB, wskaźniki inflacji, bezrobocia oraz zatrudnienia • wyjaśnia, czym jest	ekonomiczne, terytorialne i organizacyjne przedsiębiorstwa • opisuje szczegółowo o przynajmniej jedną cechę gospodarki rynkowej i jeden filar rynku • zna kryteria klasyfikacji rynku i wyjaśnia przynajmniej jedno kryterium klasyfikacji rynku • wie i rozumie, czym jest popyt, podaż i cena • wyjaśnia podstawowe zależności między podmiotami gospodarki rynkowej • omawia podział popytu ze względu na zakres popytu i rodzaj potrzeb • omawia i podaje przykład przynajmniej jednego paradoksu ekonomicznego • wymienia najważniejsze rodzaje podaży • wskazuje na podstawowe zależności między popytem i podażą • odróżnia konsumenta od nabywcy • zna podstawowe kompetencje instytucji konsumenckich • odróżnia reklamację Z tytułu gwarancji od reklamacji z tytułu rękojmi • jest krytyczny wobec ofert rynkowych, reklam i informacji o towarach i usługach • wie, że obowiązkiem	rynkowej rozumie znaczenie oparcia gospodarki na wolności gospodarczej, własności prywatnej i uczciwej konkurencji • szczegółowo omawia wszystkie filary rynku wraz z przykładami • podaje przykłady wszystkich wymienionych kryteriów podziałów rynku • szczegółowo omawia wszystkie funkcje rynku • wie, że popyt, podaż i cena to najważniejsze mechanizmy rynkowe • omawia szczegółowo wszystkie podmioty gospodarcze i ich najważniejsze funkcje w gospodarce • wymienia wszystkie determinanty popytu oraz podaży • dostrzega poza cenowe czynniki wpływające na wielkość popytu oraz strukturę podaży • zna i rozumie, jak działa zasada Ceteris paribus (łac., ‘wszystko inne jest równe’) • rozumie, na czym polega różnica między wadami fizycznymi oraz prawnymi • wyjaśnia, jak się składa reklamację z tytułu gwarancji i z tytułu rękojmi • sporządza przykładową reklamację • omawia rodzaje inflacji i bezrobocia i wskazuje na ich	akademickie inkubatory przedsiębiorczości czy aniołowie biznesu • wyjaśnia, jakie konsekwencje może przynieść ograniczanie swobody działalności gospodarczej • analizuje i omawia wszystkie cechy gospodarki rynkowej • wie i rozumie, do jakich skutków doprowadziły gospodarki centralnie planowane • omawia wszystkich uczestników rynku • podaje przykłady różnych rynków i wskazuje na różnice i podobieństwa między nimi, oraz bariery wejścia na te rynki • wie, że najważniejsze podmioty to przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe i wyjaśnia na przykładach w jaki sposób ich kondycja wpływa na stan państwa • wyjaśnia, jakie są źródła finansowania oraz najważniejsze wydatki wszystkich podmiotów gospodarczych • graficznie przedstawia zależności między popytem oraz podażą • omawia wszystkie wyjątki od prawa popytu i podaży i podaje do nich przykłady • precyzyjnie tłumaczy	start-upów i inicjuje dyskusje na temat ich znaczenia w gospodarce • samodzielnie na przykładach historycznych dokonuje analizy porównawczej między gospodarką rynkową a centralnie planowaną • inicjuje dyskusję na temat przyczyn upadków gospodarek centralnie planowanych w Europie po 1989 roku • samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • wyjaśniana czym polega, „niewidzialna ręka rynku” oraz dostrzega różne patologie rynkowe takie jak np. szara strefa czy nieuczciwa konkurencja • samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • dostrzega pomocniczą funkcję organizacji pozarządowych i potrafi przedstawić przykłady fundacji i stowarzyszeń wspierających państwo i obywateli • samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • przedstawia analizę przyczyn oraz skutków występowania paradoksów ekonomicznych
--	---	---	---	---

budżet państwa • wie, że głównym źródłem dochodów budżetu państwa są podatki • podaje przykładowe wydatki państwa • wie, co to jest deficyt budżetowy i dług publiczny • wie i rozumie, że polityka społeczna ma duży wpływ na prawidłowe funkcjonowanie państwa • wskazuje 3 główne cele polityki społecznej • potrafi wymienić przynajmniej jeden krajowy i międzynarodowy podmiot społeczny • wie i rozumie, że patriotyzm ekonomiczny przynosi wiele korzyści • potrafi rozpoznać polski produkt	sprzedawcy jest przyjąć reklamację od konsumenta • dostrzega różnicę między PKB a PKB per capita i wyjaśnia, czym charakteryzuje się stopa wzrostu PKB • dostrzega zależności między bezrobociem a wskaźnikiem zatrudnienia • omawia rolę budżetu państwa oraz zasady budżetowe • podaje przynajmniej po jednym przykładzie dochodów podatkowych i niepodatkowych budżetu państwa • zna i omawia klasyfikację COFOG • wskazuje na podstawowe różnice między budżetem państwa a budżetem jednostek samorządu terytorialnego • rozumie zależności między długiem publicznym a deficytem budżetowym • dostrzega główne problemy społeczne w Polsce • krótko omawia cele polityki społecznej • wyjaśnia funkcje wybranych podmiotów społecznych • dostrzega różnice między patriotyzmem konsumenckim i gospodarczym • wyjaśnia, kim jest świadomy konsument • potrafi podać prefiksy innych niż polskie produkty	główne przyczyny • wyjaśnia, o czym świadczy wzrost lub spadek PKB przez dwa kolejne kwartały • potrafi wymienić wszystkie główne źródła dochodów państwa i jednostek samorządowych • wyjaśnia celowość głównych wydatków państwa oraz jednostek samorządowych • omawia różnice między dotacjami a subwencjami • podaje konkretne przykłady dotacji i subwencji • podaje przyczyny wzrostu długu publicznego i powstawania deficytu budżetowego • dostrzega i omawia wszystkie obszary polityki społecznej • wie, że inwestowanie w człowieka to najefektywniejsze narzędzie aktywizacji i rozwoju społecznego • wyjaśnia funkcje i przykładowe zadania podmiotów społecznych • wskazuje korzyści oraz wyzwania związane z patriotyzmem ekonomicznym • wie, jak dokonać świadomych wyborów konsumenckich	zasady dokonywania zwrotu towaru bez wad • rozumie, na czym polega uchylanie się od załatwiania reklamacji i jakie niesie za sobą konsekwencje dla sprzedawcy i konsumenta • interpretuje dane statystyczne na temat PKB, inflacji, bezrobocia i zatrudnienia • rozumie główne założenia metody obliczania PKB • dostrzega znaczenie funduszy unijnych i omawia na przykładach ich wpływ na gospodarkę • wyjaśnia znaczenie konieczności przestrzegania limitu długu publicznego i deficytu budżetowego • dostrzega rolę i znaczenie organizacji pozarządowych • proponuje rozwiązania dla wybranych problemów społecznych • podaje przykłady polskich produktów, które osiągnęły sukces w kraju i na świecie • wyjaśnia, jakie znaczenie ma patriotyzm ekonomiczny w czasach globalizacji	• aktywnie dyskutuje np. na temat poglądu, że w dzisiejszej gospodarce rynkowej coraz częściej podaż kreuje popyt (podaje argumenty za i przeciw) • wyznacza punkt równowagi rynkowej jako punkt przecięcia krzywej popytu i krzywej podaży • samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • wskazuje na podstawowe błędy jakie popełniają konsumenci • aktywnie bierze udział lub jest głównym inicjatorem projektu Dzień konsumenta • podaje przykłady nieuczciwych praktyk stosowanych zarówno przez sprzedawców jak i konsumentów • wskazuje na inne parametry gospodarcze, dzięki którym możliwa jest pełniejsza ocena danej gospodarki • omawia zależności między inflacją a bezrobociem na przykładzie transformacji gospodarczej w Polsce na przełomie lat 80. i 90. XX wieku • samodzielnie na przykładach dokonuje analizy budżetu państwa oraz jednostek
--	---	---	---	---

				samorządowych • formułuje wnioski i rekomendacje odnośnie konieczności zwiększenia lub zmniejszenia wydatków • inicjuje i prowadzi dyskusję, debatę na temat znaczenia budżetu państwa dla konsumentów i przedsiębiorców • podaje przykłady wspierania przez budżet państwa Konsumentów oraz firm i ocenia zasadność tego • wyjaśnia różnice i zasadność stosowania różnych rodzajów polityk społecznych • analizuje przyczyny i skutki problemów społecznych na wybranych przykładach • interpretuje wskaźnik Giniego i wyjaśnia znaczenie nierówności społecznych • samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • podaje przykłady polskich hitów eksportowych oraz głównych odbiorców polskiego eksportu • dostrzega trendy gospodarcze np. protekcjonizm podaje ich przykłady
--	--	--	--	---